

DEN XXIII INTERNATIONALE GEOGRAF- KONGRES I MOSKVA, JULI-AUG. 1976

Jacobsen, N. Kingo: Den XXIII Internationale Geografkongres i Moskva, USSR 1976: 96-99. København June 1, 1977.

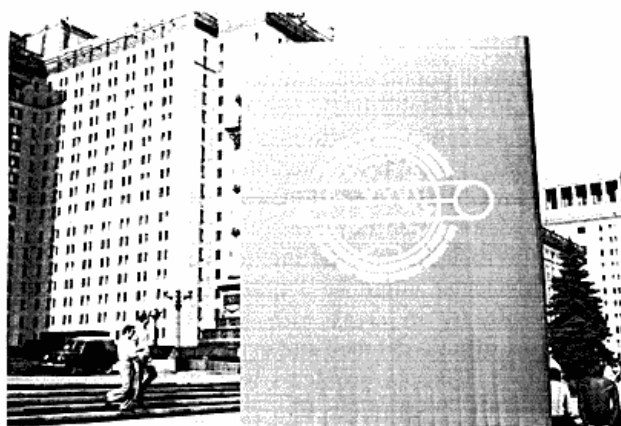
Professor, dr. N. Kingo Jacobsen, Geographical Institute, University of Copenhagen, Haraldsgade 68, DK 2100 Copenhagen Ø.

Den Internationale Geografunion (IGU) afholdt sin XXIII internationale geografkongres i Moskva 12. juli til 3. august 1976. Kongressen blev åbnet i Kreml's kongrespalæ, medens samtlige møder i sessioner, kommissioner, arbejdsgrupper osv. samt generalforsamlinger m.m. blev holdt i Moskvas Lomonosov Statsuniversitet på Lenin Højene. Kongressen havde ialt ca. 3.500 deltagere fordelt på 67 lande. IGU har idag det største antal medlemslande af samtlige unioner under ICSU, ialt 81 lande.

IGU afholder verdenskongres hvert fjerde år. I 1972 var det i Montreal, hvor Academician, Professor I.P. Gerasimov, præsident for den russiske nationalkomite for geografi, fremførte invitation til at lade kongressen i 1976 afholde i Moskva. Det tjener nationalkomiteen og Academician Gerasimov til stor ære, at dette vældige arrangement med symposier før og ekskursioner efter kongressen forløb effektivt uden gnidninger, bl.a. på grund af velorganiserede simultane oversættelser til engelsk, fransk og russisk af samtlige indlæg, samtidig med at indkvarteringerne stort set foregik samlet på Hotel Rossia foruden på universitetet, samt at der var arrangeret fri bustransport i pendultrafik. Alle administrative arrangementer med indregistrering, udlevering af materiale samt arrangement af ekskursioner blev gennemført effektivt.

Kongressen var delt op i tre stadier: 1) 12-27 juli. Symposier, kommissioner og arbejdsgrupper. Symposierne arbejde afsluttedes før selve kongressens åbning 28/7. 2) 28/7-3/8. Plenarforsamling og sektionmøder samt udstillinger af kort og bøger. Efter sektionerne afholdtes 2.-3. august generelle symposier og workshops, hvorved resultaterne af sektionmøder, symposier, kommissionsmøder og arbejdsgrupper blev resumeret med efterfølgende diskussion. 3) 4.-13. aug. Field trips og ekskursioner. Gennem alle disse arrangementer blev der lejlighed til at knytte kontakter til de geografiske institutter landet over.

Der fandt 29 symposier sted før kongressens åbning, heraf 6 i Moskva og 5 i Leningrad. Efter kongressen blev der gennemført 14 ekskursioner til de russiske steppeområder, Krim, Kaukasus, Georgien, Azerbajjan, Uzbekistan, Irkutsk, Karelen, Balticum og Kazakstan. Der var mødt godt 2.100 gæster fra andre lande, hvor følgende

XXIII International Geographical Congress, USSR 1976.

8 lande havde over 100 deltagere: USA (246), Canada (191), Frankrig (140), Japan (124), Polen (118), Italien (115), UK (108) og Bulgarien (101). Danmark havde ialt 4 deltagere, deraf kun 3 på selve kongressen i Moskva.

Plenarforsamlingen

Academician I.P. Gerasimov åbnede kongressen med en tale om den geografiske videnskab i lys af den videnskabelige og tekniske revolution. Industrialisering og urbanisering har gået sin sejrs gang således, at det nu er virkningerne på miljøet såvel regionalt som globalt, der er kommet i fokus. Han opridsede endvidere forskellene mellem de privatkapitalistiske og de socialistiske lande, hvor man i Sovjetunionen arbejder for en balanceret og harmonisk udvikling af de økologiske »økonomi-bosættning-miljø« systemer. IGU's præsident, professor J. Dresch (Frankrig) talte dernæst over emnet Geografisk forskning og IGU, hvor han omtalte ikke blot det mangesidede internationale forskningsarbejde, der udføres i IGU's egne kommissioner og arbejdsgrupper, men også de mange nære internationale relationer, først og fremmest med ICSU, International Council of Scientific Unions, og UNESCO, United Nations Educational Scientific and Cultural Organisation. Den internationale kartografiske association, ICA, har særlig nær tilknytning til IGU, og IGU Bulletin publicerer nyheder og officielle noter for ICA. INQUA, The International Union

for the Study of the Quaternary, er ligeledes nær knyttet til IGU. Gennem IGU repræsentanter har der været nær kontakt med SCOPE, The Scientific Committee of Protection of the Environment, CODATA, The Committee on DATA for Science and Technology, COWAR, The Committee of Water Resources, and The Committee on Teaching on Science — alle ICSU og MAB, Man and Biosphere Programme, og IHP, International Hydrological Programme, begge UNESCO, samt FAO, Food and Agriculture Organisation, IUCN, International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources og IUSSP, International Union for the Scientific Study of Population, samt samarbejde iøvrigt med en række andre organer.

Foruden åbningsmødet blev der afholdt 6 public lectures: 1) V.V. Pakshishevsky (USSR): Geography in the last quarter of the XX Century.

2) I.P. Gerasimov (USSR): What is the constructive trend in the Soviet Geographical Science.

3) J. Beaujeu-Garniér (Frankrig): World Urbanization. Problems and new Perspectives.

4) A.L. Mabogunje (Nigeria): Geography and Progress in the Developing Countries.

5) A.G. Aganbeghyan (USSR): The Modelling of Territorial-Production Complexes and optimal Distribution of Industry in the Advanced Socialist Society.

6) S. Rado (Ungarn): Cartography — new Horizons and Objects.

Herudover var der som nævnt møder i arbejdsgrupper samt 5 generelle symposier, der behandlede emnekredse: 1) forudsigelse af humane miljøændringer — forbedringer og pleje af det humane økosystem — herunder menneskets indvirken på klimaet, hydrosfæren samt studier af naturens varsler i relation til miljøændringer. 2) Regional udvikling og rationel lokalisering af økonomiske aktiviteter, herunder anvendelsen af matematiske modeller. 3) Geografiske aspekter af urbanisering og byplanlægning. 4) Den geografiske videnskabs medvirken i den aktuelle videnskabelige og tekniske revolution, samt 5) Internationalt samarbejde.

Sektionsmøderne

I den forløbne 4-årsperiode 1972-76 har 20 kommissioner og 8 arbejdsgrupper fungeret. Til kongressen i Moskva var der anmeldt arbejder i 10 sektioner og 1 arbejdsgruppe, og der blev holdt ialt 988 foredrag, der alle forelå publicerede og uddelt ved kongressens åbning. Det er naturligvis urimeligt i denne forbindelse at referere selv et udvalg af disse, men fordelingen på emnekredse kan kort anføres for at give et indblik i forskningsaktiviteten og vægtfordelingen mellem de enkelte discipliner. Naturgeografien omfatter ialt 407 foredrag eller 41%, kulturgeografien 490 foredrag eller 50%, og 9% omhandler metodestudier og undervisning. Foredragene på sektionerne fordeler sig som følger:

Sektion 1: Geomorfologi og palæogeografi, 139 foredrag = 14%, fordelt med 35 vedrørende generelle problemer, 40 exogene processer, 15 geomorfologisk kartering, 9 palæogeografi, 21 dynamiske processer, senglaciale og 10 dynamiske processer, postglaciale.

Sektion 2: Klimatologi, hydrologi, glaciologi, 119 foredrag = 12%

Sektion 3: Oceanografi, 36 foredrag = 4%.

Sektion 4: Biogeografi og jordbundsgeografi, 73 foredrag = 7%.

Sektion 5: Almen fysisk geografi, 40 foredrag = 4%. Landskabskartering, antropogene ændringer samt metoder og teknik.

Sektion 6: Almen økonomisk geografi, 102 foredrag = 10%. Kortlægning og metodestudier samt regionalisering.

Sektion 7: Befolkningsgeografi, 154 foredrag = 16%.

Sektion 8: Regional geografi, 113 foredrag = 11%.

Sektion 9: Historisk geografi, 28 foredrag = 3%.

Sektion 10: Geografisk undervisning og litteratur samt spredning af geografisk kundskab, 46 foredrag = 5%.

Herudover afholdtes en arbejdsgruppe over geosystemmodellers anvendelse i geografien, 45 foredrag = 5%.

Kommissioner

Et stående diskussionsemne på kongressernes generalforsamlinger er antal kommissioner og fordelingen mellem såkaldte standing commissions og ordinary commissions. Hertil kommer så, at eksekutivkomiteen kan oprette working groups med samme internationale rettigheder som kommissionerne med rapportpligt osv. samt mulighed for på den følgende generalforsamling at blive ophøjet til kommission med tilskud fra IGU. For perioden 1972-76 er der aflagt rapport fra de tyve kommissioner og 8 arbejdsgrupper, jvfr. IGU Bulletin, vol. XXVII, no. 1, 1976. 11 af kommissionerne og 3 af arbejdsgrupperne er gengangere i de 17 kommissioner, som blev akcepteret af generalforsamlingen for perioden 1976-80. Hertil kommer 9 arbejdsgrupper, hvoraf 3 repræsenterer tidligere kommissioner.

IGU kommissioner vedtaget på generalforsamlingen 1976:

Kommission:	Formand
1. History of Geographical Thought	Ph. Pinchemel (France)
2. International Geographical Terminology	E. Meyne (FR Germany)
3. Geographical Education:	Norman J. Graves (UK)
4. Geographical Data Sensing and Processing	R.F. Tomlinson (Canada)
5. Environmental Problems	I.P. Gerasimov (USSR)
6. Geomorphological Survey and Mapping	J. Demek (Czecholovakia)
7. Field Experiments in Geomorphology	Anders Rapp (Sweden)

8. International Hydrological Program R. Keller (FR Germany)
9. Study of Human Impact on Mountain Ecosystems Jack D. Ives (USA)
10. Geography of Transport R. Caralp (France)
11. Population Geography L.A. Kosinski (Canada)
12. National Settlement Systems: K. Dziewoński (Poland)
13. Agricultural Productivity and World Food Supplies: J. Kostrowicki (Poland)
14. Rural Development G. Enyedi (Hungary)
15. Coastal Environment E.C.F. Bird (Australia)
16. Industrial Systems F.E. Ian Hamilton (UK)
17. Regional Systems and Policies A.L. Mabogunje (Nigeria)

IGU working groups 1976-1980:

1. Geography of Tourism and Recreation
2. Desertification
3. Market Distribution Systems
4. Cartography of the Dynamic Environment
5. Applied Aspects of Geography
6. Environmental Atlases (joint with ICA)
7. Geography of Health
8. Systems Analysis and Mathematical Models
9. Perception of the Environment

Mens benævnelserne for kommissionerne er traditionelle — i overensstemmelse med, at der for flertallets vedkommende er tale om standing commissions, er arbejdsgrupperne i højere grad udtryk for den nødvendige nyorientering, der genspejler tidens problemer og den geografiske forsknings nyere mål og midler. U-landsproblematikken er nu inddraget i det ordinære kommissionsarbejde, medens f.eks. perceptionsgeografien, systemanalyse, kartografiske metodestudier vedrørende naturelementernes detailregistrering samt måling af dynamiske parametre er udtryk for forskningsfrontens bevægelighed. Samarbejdet med den internationale kartografiske association kommer her til udtryk i nedsættelsen af en fælles arbejdsgruppe.

Generalforsamlingen

I statutterne for IGU er hovedformålet naturligvis at fremme geografisk forskning, hvilket er anført i pkt. 1. Herudover anføres internationalt samarbejde som vigtigt mellem stater og via internationale organisationer (pkt. 2 og 3). Hertil kommer, at arbejde for dataindsamling og udveksling af data mellem medlemsstater (pkt. 4), arrangere IGU-kongresser samt regionale konferencer (pkt. 5) samt iøvrigt deltage i enhver form for internationalt samarbejde, der fremmer geografiske studier og anvendelsen af geografi. Det er derfor naturligt, at medlemsskabet går på lande repræsenteret af en nationalkomite. Ved generalforsamlingen i Moskva blev Benim (Dahomey), Colombia og Kenya (tidligere associerede medlemmer) samt Nepal og Zaire akcepteret som med-

lemmer, og endvidere optoges Botswana, Costa Rica, Ruanda og Tsad som associerede medlemmer. Herved kom antal medlemslande op på 81. Ud over rapporter fra præsident og generalsekretær samt finanskomiteen indeholdt dagsordenen et punkt med nye statutter, der blev vedtaget med 80% af stemmerne.

Et andet vigtigt punkt på dagsordenen var valg af præsident, generalsekretær og vicepræsidenter (eksekutivkomite). Professor Chauncy D. Harris, Chicago, har fungeret som generalsekretær gennem to perioder, 1968-76, og ønskede nu at trække sig tilbage. Han blev takket for et stort og fortjenstfuldt arbejde for IGU og fik tildelt titlen *Laureat d'Honneur of the IGU*. Samme hæderstitel tildeltes *academician I.P. Gerasimov* for indsatsen som præsident for organisationskomiteen vedrørende XXIII IGC.

Følgende nyvalg blev foretaget:

Præsident: Professor Michael J. Wise, UK

Første Vice-præsident: Professor A.L. Mabogunje, Nigeria

Vice-præsidenter:

Dr. F.F. Davitaya, USSR

Professor J. Dresch, Frankrig

Dr. S. Faissol, Brasilien

Professor S. Kiuchi, Japan

Professor J. Kostrowicki, Polen

Professor J. Ross Mackay, Canada

Professor Peter Scott, Australien

Generalsekretær: Professor W. Manshard, Geographisches Institut II der Universität Freiburg, Werderring 4, D-7800 Freiburg im Breisgau, BRD.

På formanden for den japanske nationalkomite's vegne fremsatte prof. Shinzo Kiuchi invitation til at afholde næste kongres 1980 i Japan. Dette blev enstemmigt accepteret. Der forelå endvidere fra professor Peter Scott, formand for den australske nationalkomite, invitation til at afholde kongressen i 1984 i Sydney, Australien. Herudover fremsatte formanden for den schweiziske nationalkomite en invitation til at afholde kongressen i 1984; invitationen blev fremført på Alpe-landenes vegne, bl.a. under henvisning til, at det da ville være 20 år siden en geografkongres har været afholdt i Europa.

Professor K.W. Thomson aflagde rapport for IGU Regional Conference i New Zealand 1974, og generalforsamlingen modtog med akklamation Nigerias invitation til afholdelse af IGU Regional Conference i Nigeria 1978.

Finanskomiteens rapport blev godkendt og dens tre medlemmer genvalgt for perioden 1976-1980: J. Warren Nystrom (USA), V.V. Vol'skiy (USSR) og W.R. Mead (UK). Af finanskomiteens rapport fremgår bl.a. budgettet for den kommende periode 1976-80, ialt US-dollars 155.500,— dvs. at IGU er blandt de fattigste af ICSUs medlemmer. Medlemsbidragets størrelse afhænger af det enkelte lands placering i 10 kategorier, idet kontingentet

for hver kategori udgøres af et antal enheder a US-dollars 150 pr. år. Der opereres med kategorierne I-X med antal betalingsenheder efter skalaen 1-2-3-5-7-9-12-15-20-25. Det vil sige, at de store lande yder $25 \times 150 =$ US-dollars 3.750 pr. år mod de fattigste lande US-dollars 150 pr. år. Det er meget stærkt påkrævet, at der finder en bedring af økonomien sted. Det tilskud, IGU kan tildele kommissionsarbejdet, bestemmes af den sum, der bliver tilbage, når alle faste udgifter er afholdt. For 1976-80 ialt US-dollars 20.000 fordelt på 17 kommissioner = ca. US-dollars 1.180 pr. kommission. En bedring af økonomien kan opnås enten ved at hæve enhedsbidraget eller anmode medlemsstaterne om at ændre, dvs. hæve deres kategoristatus. Undertegnede deltog i nær kontakt med de nordiske kolleger i diskussionen om den internationale geografiske forskningsaktivitets størrelse og mønster. Stor var derfor min og lektor Å.B. Tschudi's (Norge) forbavelse ved at erfare fra det af finanskomiteen udleverede materiale, at Danmark (og Norge) begge tilhører kategori I sammen med alle u-lande, mens f.eks. Sverige befinder sig i kategori IV, dvs. yder et bidrag på 5 enheder årligt. Vi blev enige om, at dette forhold bør søges ændret om muligt, således at der bør indsendes ansøgning om at hæve status til kategori III, dvs. modsvarende tre enheder eller et årskontingent på US-dollars 450. Den danske nationalkomite vil drøfte vedlagte rapport og dermed det rejste spørgsmål.

Professor Stanislaw Leszczycki fremsatte forslag til oprettelse af et internationalt geografisk institut. Der henvises til IGU Bulletin 1976 no. 1, side 136-39.

Det vedtoges enstemmigt, at IGU optager nær kontakt med International Social Science Council og med The Scientific Committee on Problems of the Environment (ICSU).

Som afslutning på generalforsamlingen udtalte præsident J. Dresch en tak til Stanislaw Leszczycki, Torsten Hägerstrand og Mariano Samorano for veludført arbejde i to perioder i eksekutivkomiteen som vicepræsidenter samt til Chauncy D. Harris for arbejdet som generalsekretær, kasserer og redaktør af IGU Bulletin gennem 8 år. Den nyvalgte præsident Michael J. Wise takkede J. Dresch for arbejdet som præsident for IGU 1972-76, hvorefter den 14. generalforsamling i IGU blev erklæret afsluttet.

Udstillinger

I forbindelse med kongressen var der på universitetet arrangeret bogudstillinger, internationalt, samt kortudstillinger, nationalt, foruden en særudstilling fra Nederland, en imponerende indsats, hvor hver besøgende modtog kortmateriale og publikation, der forelå på mange sprog, bl.a. dansk. Den internationale kortudstilling var henlagt til Teknisk Museum og attachederet VIII Kartografkongres. Danmark var vel repræsenteret ved disse udstillinger. På bogudstillingen med eget glasskab, hvor publikationer af de 1972-76 publicerede

afhandlinger i *Folia Geographica Danica*, *Kulturgeografiske Skrifter*, *Geografisk Tidsskrift* og *Meddelelser om Grønland* var fremlagt. På kortudstillingen havde Danmark en stand under generelle kort: Sofus Christiansens tematiske kort fra Bellona, DGU's cirkelkort og GGU's kort fra Arsuk Ø 1:20.000 og Ivigtut 1:20.000 og 1:100.000. Herudover havde Danmark en væg under nationale atlasværker, hvor Kr.M. Jensens kortmateriale »Tilplantede landbrugsarealer i Jylland 1870-1965«, Atlas over Danmark, serie II, bd. 1, samt præsentation af Topografisk Atlas Danmark, serie II, bd. 2, var udstillet. Der var iøvrigt flere interessante nye kortværker på udstillingen, der altid udgør et spændende moment i kongresserne. Udstillingen lod til at være jævnt godt besøgt.

Publikationer

Udover de allerede nævnte publikationer udleveredes fra værtslandet dels en monografi over Moskva ved G. Lappo, A. Chikishev og A. Bakker og dels en populær fremstilling af Sovjets geografi. Herudover forelå en oversigt over geografis historie i Rusland og Sovjet, redigeret af I.P. Gerasimov. Den indeholder beretning om de vigtigste ekspeditioner og rejser i Sovjet, om de vigtigste forsknings- og undervisningsinstitutters udvikling samt beskriver de væsentligste teoretiske og praktiske resultater opnået af geografien i Rusland.

Endvidere omtales de geografer, der har spillet en afgørende rolle for fagets udvikling i landet, og deres vigtigste resultater anføres. Endelig forelå fra den russiske nationalkomite publikationen *Soviet Geographical Studies*, 16 artikler af de førende sovjetiske geografer med en oversigt over, hvad der i dag specielt arbejdes med, hvilket et par af titlerne, tilfældigt udvalgt, illustrerer: F. Davitaya: Changes in the atmosphere and some problems of its protection. Yu. Saushkin: Economic regionalization. N. Chizhov, Yu. Lipets: Nature-society interaction modelling. Ya. Mashbits: The economic-geographical features of developing countries. I. Kantsebovskaia: Soviet literature on problems of the environment 1972-75.

Fra de øvrige lande forelå i et begrænset oplag hefter af geografiske journals. Specielt bør det italienske bidrag fremhæves. Der var til kongressen fremstillet en smuk publikation, 314 sider + bilagsmappe med 16 kortværker i farver. Hermed er dels Italiens geografi præsenteret på engelsk eller fransk samt dels givet en redegørelse for en række italienske forskningstemaer. Fra dansk side blev der på kongressen udleveret 500 eksemplarer af *Collected Papers Denmark*, bd. 5, optryk af *Geografisk Tidsskrift*, bd. 75, 1976-77, der var redigeret til lejligheden, således at Danmarks geografi på forskellig vis var behandlet i 12 artikler på engelsk. Denne publikation er udgivet og finansieret af Det Kongelige Danske Geografiske Selskab.